

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturavdelningen
John Dagobert
Landskapsarkitekt

BESLUT
2017-01-12

Diarienummer
511-24146-2016

Sida
1(24)

Enligt sändlista

Beslut om strandskydd i Sotenäs kommun

Innehåll

Beslut
Redogörelse för ärendet
Inkomna yttranden
Skälen för Länsstyrelsens beslut
Kungörelse
Hur man överklagar
Upplysningar

Bilagor

Bilaga 1. Kartor och läsanvisning
Bilaga 2. Sändlista
Bilaga 3. Redogörelse för samråd

Beslut

A. Beslut om utvidgat strandskydd

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 14 § miljöbalken (1998:808) att den kust och de sjöar som anges nedan ska omfattas av utvidgat strandskydd. Strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill det angivna avståndet från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd, detta gäller även från strandlinjen för öar.

Utvidgat strandskyddsområde 100-300 meter

Kuststräckan

Utvidgat strandskyddsområde 100-200 meter

Germunneröd vatten

Tåsteröds stora vatten

Långöns vatten

Önna vatten

I vissa områden har anpassning av strandskyddets utbredning gjorts. Strandskyddsgränsen har då anpassats så att den istället för att gå ända ut till 300 eller 200 meter från stranden följer vägar, järnvägar, befintlig bebyggelse med mera inom 100-300 meter respektive 100-200 meter från strandlinjen. Dessa gränser gäller som beslutsgräns enligt strandskyddsområdets redovisade utsträckning i bilaga 1.1-1.35.

B. Beslut om upphävande av generellt strandskydd

Länsstyrelsen upphäver vissa delar av det generella strandskyddsområdet, där strandskyddet har förlorat sin betydelse på grund av befintliga exploateringar, enligt kartor i bilaga 1.1-1.35 med stöd av 7 kap. 18 § p. 1 miljöbalken.

Redogörelse för ärendet

I Sverige gäller strandskydd vid samtliga stränder vid havet, insjöar och vattendrag. Strandskyddet omfattar land och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd.

Länsstyrelsen kan i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa förutsättningar för allemansrättslig tillgång till strandområden eller för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har för de kommuner som tidigare ingick i Göteborgs och Bohus län tidigare reglerat strandskyddet i länet genom särskilda kommunvisa beslut. För Sotenäs kommun fattades detta beslut den 14 april 2000. Beslutet innebär bland annat att utbredningen av strandskyddet framgår av till beslutet bifogade kartor. Enligt gränsdragningen på kartorna varierar strandskyddet från noll till 300 meter.

För vissa områden innebar det tidigare beslutet en inskränkning och för andra områden en utvidgning av strandskyddet.

Den 1 juli 2009 trädde nya strandskyddsregler i kraft som bland annat innebär att efter den 31 december 2014 gäller utvidgat strandskydd endast inom områden som har beslutats med stöd av den nya lagstiftningen. Detta innebär att de av Länsstyrelsen tidigare fattade besluten inte längre gäller i de delar som avser utvidgat strandskydd.

Mot bakgrund av de nya strandskyddsreglerna har Länsstyrelsen gjort en översyn över kommunens strandskydd och den 1 december 2014 fattat ett nytt beslut om bland annat utvidgat strandskydd inom Sotenäs kommun. Beslutet överklagades till regeringen som den 9 juni 2016 beslöt att upphäva Länsstyrelsens beslut och återförvisa ärendet till Länsstyrelsen för förnyad behandling. I sitt beslut anför regeringen bland annat att Länsstyrelsen i beslutet om utvidgat strandskydd även reglerat områden innanför det generella strandskyddet och att fel lagrum använts till stöd för dessa förändringar.

Efter regeringens upphävande av Länsstyrelsens beslut gällde högst 100 meter strandskydd längs kusten samt kring alla sjöar och vattendrag inom Sotenäs kommun.

För att värna om strandområdenas värden för friluftslivet samt för djur- och växtlivet fattade Länsstyrelsen den 15 juli 2016 ett tillfälligt förordnande om strandskydd i Sotenäs kommun. Det tillfälliga beslutet avsåg den tid som remiss och slutlig beredning av ärendet genomfördes.

Även det tillfälliga beslutet överklagades och regeringen har i sin prövning av motsvarande ärende för Göteborgs kommun, i ett delbeslut i gällande begäran om inhibition, pekat på att Länsstyrelsen i nuläget inte har något bemyndigande att fatta nya förordnanden, ändra i befintliga eller upphäva förordnanden som avser generellt strandskydd.

Länsstyrelsen tolkar att det som regeringen avser, är att vid lagändringen den 1 juli 2009 ändrades även möjligheterna för Länsstyrelsen att upphäva strandskydd. Det bemyndigande som Länsstyrelsen tidigare hade enligt 11 § förordning (1998:1252) om områdesskydd att meddela förordnanden gällande strandskyddsområden, även kallat ”normbeslut”, togs bort. Istället infördes en möjlighet för Länsstyrelsen att i det enskilda fallet upphäva strandskyddet i ett område med stöd av 7 kap. 18 § miljöbalken. Beslut enligt den nya paragrafen är inte ”normbeslut” utan gynnande förvaltningsbeslut.

Det gamla beslutet från den 14 april 2000 om att upphäva strandskydd, är enligt Länsstyrelsen att betrakta som förordnanden eller så kallade normbeslut. Detta får till följd att i de områden där Länsstyrelsen i de besluten upphävde generellt strandskydd, kan Länsstyrelsen idag inte

återinföra detta. Det är i dagsläget endast genom begäran hos regeringen som sådana beslut kan ändras.

Länsstyrelsen har därför, i det nu föreliggande beslutet, inte förändrat tidigare beslut om upphävande av generellt strandskydd. Detta beslut avser endast utvidgning av strandskydd (med stöd av 7 kap. 14 § miljöbalken) och i vissa mindre områden beslut om nya upphävande av generellt strandskydd (med stöd av 7 kap. 18 § miljöbalken).

Inkomna yttranden

Nedan följer en sammanfattning av yttranden som inkommit över förslaget till utvidgat strandskydd i Sotenäs kommun då förslaget var ute på remiss mellan den 15 juli och den 23 september 2016. En sammanställning av alla yttranden och Länsstyrelsens eventuella kommentarer till dessa finns samlade i bilaga 3.

Sotenäs kommun framför kritik mot Länsstyrelsen och menar att välja mellan ett utvidgat strandskydd till 200 respektive 300 meter ger dålig anpassning till den fysiska miljön. Kommunen anser att Länsstyrelsen i större mån ska anpassa strandskyddets utbredning efter vägar och topografi. Kommunen vill även att strandskyddet anpassas efter det kommunala naturvårdsprogrammet, bland annat så att fler sjöar får upp till 100 meter strandskydd. Kommunen anser att strandskyddet inte ska utökas inom område med detaljplan eller områden som pekats ut som utvecklingsområden i översiktsplan eller fördjupad översiktsplan. Kommunen redovisar vidare ett antal områden där strandskyddets utbredning bör ändras.

Bohusläns skärgårdsråd anför att förslaget till utvidgning av strandskydd är för schablonmässigt och att 100 meter strandskydd bör räcka för de flesta delar av den Bohuslänska skärgården tillsammans med den i övrigt gällande allemansrätten. De anför också att utvidgat strandskydd är hämmande för utvecklingen och att fastboendes rättigheter till sin mark måste beaktas i större utsträckning. Maritima näringsverksamheter måste få utvecklas.

Flera markägare motsätter sig utvidgning av strandskyddet eftersom de tycker att ingreppet i äganderätten är för stort. Ingen ersättning utgår till markägare som får strandskydd på sin mark, och flera markägare upplever då att marken ”exproprieras” av staten.

Markägare samt intresseföreningar uttrycker oro för att strandskyddet ska ”lägga en död hand” över kustsamhällena. Utveckling av områdena med mer bostäder och turistiska verksamheter med mera måste få komma till stånd.

Markägare menar också att strandskydd krånglar till eller till och med omöjliggör brukandet av marken. Även om det finns undantag för de som

bedriver jordbruk som näringsverksamhet, så omfattas inte alla av dessa undantag. Att markerna hålls öppna genom djurhållning och jordbruk är en förutsättning för att markerna ska upplevas som attraktiva för allmänheten och för att vissa växter och djur ska kunna leva där.

Även markägare framför kritik mot att utvidgningen av strandskyddet är för generell, och även tar med områden som saknar höga naturvärden såsom jordbruksmark och mark som används för skogsbruk. Även hamnområden, parkeringsplatser, bryggor och befintliga bostadstomter omfattas av strandskydd.

I yttrandena framförs även att man tycker att Länsstyrelsen övertolkat kustremsans betydelse för friluftslivet samt djur- och växtlivet. Hela kusten kan inte ha ett sådant intresse som motiverar ett utvidgat strandskydd.

Markägare ifrågasätter även samrådsprocessen och anser att informationen kring remissen har varit för dålig. Personlig kontakt borde ha tagits med markägare som berörs.

Det har även kommit in yttrande från organisationen Strandskyddarna som anser att Länsstyrelsens förslag är bra, och att det är viktigt att långsiktigt värna strandområden för allmänheten och för djur och växter.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Bestämmelser

Strandskydd omfattar normalt land- och vattenområden intill 100 meter från strandlinjen. Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv samt bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet (7 kap. 13-14 § miljöbalken).

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att upphäva strandskyddet i ett område om det är uppenbart att området saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften (7 kap. 18 p. 1 § miljöbalken).

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet också besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Ett beslut att utvidga strandskyddsområdet ska gälla omedelbart även om det överklagas (7 kap. 14 § miljöbalken).

Av förarbeten till de nya strandskyddsreglerna som trädde i kraft den 1 juli 2009 (prop. 2008/09:119 s. 99) framgår att de nya bestämmelserna i miljöbalken utgör en skärpning av kravet för att utvidga det område som omfattas av strandskydd. En utvidgning får ske om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Avsikten är att det ska finnas ett tydligt och långsiktigt behov av ett utvidgat strandskydd. Ett beslut om utvidgat strandskydd behöver grundas på hänsyn till berörda områdens

värden samt till nuvarande och förväntade behov av tillgängliga strandområden. Enligt propositionen kan beslutet om utvidgat strandskyddsområde komma att avse:

1. Områden som omfattas av annat områdesskydd, till exempel naturreservat, som inte innebär samma skydd för strandområden som bestämmelserna om strandskydd,
2. riksintresseområden enligt 3 kap. 6 § andra stycket och 4 kap. 2-8 §§, som är relevanta för strandskyddet,
3. kust- och skärgårdsområden som inte redan har förlorat i betydelse på grund av exploatering,
4. grunda havsbottnar av betydelse för flora och fauna,
5. välbesökta friluftsområden eller områden som har tydlig potential att bli det och som riskerar att gå förlorade utan ett nybyggnadsförbud,
6. tätortsnära strövområden, eller
7. ekologiskt känsliga områden som inte omfattas av annat områdesskydd.

Enligt 24 § 6 punkten förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska remiss av förslag till beslut om utvidgning av strandskyddsområdet enligt 7 kap. 14 § miljöbalken ske under förutsättning att beslutet gäller för en längre period än sex månader.

Allmänna överväganden

Länsstyrelsen har granskat strandområdena i sin helhet och bedömt i vilka områden:

- strandskyddet behöver utvidgas till 200 eller 300 meter,
- strandskyddet behöver utvidgas, men det finns en yttre gräns i form av bebyggelse, väg eller järnväg där en utvidgning av strandskyddet i området inom eller bakom etableringen inte bidrar till att säkerställa något av strandskyddets syften (alltså en utvidgning mellan 100 och 300 meter som begränsas av bebyggelse, väg eller järnväg).

För att minska mängden framtida prövningar av dispenser framför allt för kommunerna har Länsstyrelsen även tagit ställning till områden som till exempel etablerade tomter inom strandskyddsområdet. Länsstyrelsen har undantagit dessa i de områden där strandskydd införs genom detta beslut om utvidgning av strandskyddet. Länsstyrelsen har även på vissa platser upphävt delar av det generella strandskyddet då det i arbetet visat sig vara ianspråktaget på ett sådant sätt att det saknar värden för att tillgodose strandskyddets syften.

Ett av strandskyddets syften är att säkra strandområden så att de förblir tillgängliga enligt de grunder som gäller för allemansrätten. Skyddet baseras på uppfattningen att stränderna är en av de mest värdefulla tillgångarna för friluftslivet i dess olika former. Strandskyddet ska långsiktigt möjliggöra för människor att nu och i framtiden fritt kunna ströva utmed stränderna, att vistas där, att bada eller att bara njuta av den naturupplevelse som mötet

med vattnet ger, antingen det gäller havet, insjön eller något vattendrag. Strandskyddet utgör dessutom en väsentlig del av säkerställandet av riksintressen för naturvård, friluftsliv och fiske enligt 3 kap. miljöbalken.

I översynen har Länsstyrelsen identifierat de strandområden som har särskilt höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet längs kusten samt kring sjöar och vattendrag. Dessa områden bör omfattas av ett utvidgat strandskydd upp till 300 meter för att förhindra att de exploateras och förlorar sina värden. Tillkommande exploatering, även om den sker utanför hundrameterzonen, riskerar att bland annat skada ett områdes orördhet och upplevelsevärden eller dess biologiska värden och därmed dess värden för friluftslivet och växt- och djurlivet.

I Länsstyrelsens tidigare beslut om strandskydd den 14 april 2000 upphävdes vissa delar av det generella strandskyddsområdet. I normalfallet har Länsstyrelsen nu inte lagt på utökad strandskydd bakom sådana områden där det generella strandskyddet genom tidigare beslut har minskats till mindre än 100 meter. I några specialfall har dock Länsstyrelsen gjort detta. Det kan vara fråga om att säkra en passage fram till stranden då områden rakt bakom stranden inte längre är helt allemansrättsligt tillgängliga. Det kan också vara fråga om en fortsättning på en höjdrygg med utsikt över vattnet som går in bakom ett parti av bebyggelse vid stranden, viktiga passager längs med stranden eller större sammanhängande grönområden som har stora värden för det strandnära friluftslivet eller djur- och växtlivet på platsen. Förhållanden på platsen har även i dessa specialfall varit avgörande vid bedömningen av behovet av utvidgning av strandskyddet.

Eftersom strandlinjen ibland buktar in och ut kraftigt kan det ibland också bli så att ett område som tidigare har saknat generellt strandskydd får utvidgat strandskydd från en annan del av kusten, till exempel vid smala uddar eller vid tätt liggande öar. Detta kan även bli fallet om strandskyddet utvidgas kring en sjö och det finns andra mindre sjöar med upphävt strandskydd inom till exempel 200 meter från stranden på den sjö som får utvidgat strandskydd.

Områdesskydd som naturreservat, kulturresevat, Natura 2000-områden, nationalparker, djur- och växtskyddsområden, naturminnen och landskapsbildsskydd är tydliga indikationer på områden med stor betydelse för strandskyddets syften. Länsstyrelsen anser att dessa områden har så höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet att ett utvidgat strandskydd krävs för att säkerställa syftena.

Enligt Länsstyrelsens mening är områden som har pekats ut som riksintressen för naturvård eller friluftsliv enligt 3 kap. eller omfattas av geografiska bestämmelser enligt 4 kap. miljöbalken på grund av höga natur- och rekreationsvärden värdefulla för strandskyddets syften.

I Länsstyrelsens underlagsmaterial för beslutet ingår också olika inventeringar och klassningar av värdefull natur. Inventeringarna omfattar

områden med värdefulla lövskogar, värdefulla vattendrag och våtmarker, nyckelbiotoper, skyddsvärda träd, ängs- och betesmarker, samt värdefulla odlingslandskap. Vad gäller de delar av kusten samt de sjöar och vattendrag som har strandområden som omfattas av ovanstående inventeringar har Länsstyrelsen gjort en bedömning från fall till fall av dessa naturvärdens omfattning och betydelse för strandskyddets syften.

Länsstyrelsen bedömer att områden med höga upplevelsevärden är viktiga att bevara för allmänheten eftersom det finns ett behov av tillgängliga strandnära sådana nu och i framtiden. Dessa områden ska gärna ha god tillgänglighet, vara stora, tysta och erbjuda variation och omväxling. För att uppleva värden som exempelvis orördhet och skogskänsla krävs att störande exploateringar hålls på avstånd. Länsstyrelsen anser därför att det är viktigt att större sammanhängande strandnära områden med höga upplevelsevärden, utan påverkan från närliggande bebyggelse, omfattas av utvidgat strandskydd, så att de inte exploateras på ett sätt som hotar det långsiktiga säkerställandet av strandskyddets syften i dessa områden.

I närheten av tätorter eller områden med sammanhållen bebyggelse är trycket för att få bebygga kvarvarande obebyggda områden särskilt stort om de ligger strandnära. Här är också efterfrågan på tätortsnära rekreationsområden hög, eftersom det bor många människor på samma plats. Strandnära obebyggda områden i dessa lägen har därmed ett särskilt stort värde utifrån strandskyddets syften. Länsstyrelsen bedömer därför att det vid kuststräckor, sjöar och vattendrag med dokumenterade värden är av särskild vikt att det finns utvidgade strandskyddsområden intill och mellan tätorter och sammanhållen bebyggelse. Särskilt viktigt är detta i anslutning till platser som utgör populära turistmål.

Många av de värden som beskrivs ovan handlar om vikten av att bevara större sammanhängande områden tillgängliga för såväl allmänheten som växt- och djurlivet nu och i framtiden. Såväl upplevelsevärdena som värdena av oexploaterade områden för växt- och djurlivet skadas om områdena fragmenteras. Då det är möjligt, ser därför Länsstyrelsen sammantaget starka skäl till att besluta om utvidgade strandskyddsområden som har en betydande storlek och inte delas upp i mindre områden eftersom de då tappar i värde.

I vissa delar är stränderna så flacka att marken under delar av året ligger under vatten och tillgängligheten för allmänheten därför tidvis är begränsad. Exploatering utanför hundrameterzonen skulle här ytterligare begränsa allmänhetens tillgång till strandområdet. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd i dessa områden är nödvändigt för att säkerställa allmänhetens tillgång till strandområdena.

Strandskyddets utformning

De tidigare gällande strandskyddsgränserna i Sotenäs kommun härstammar till stor del från 1975. I Länsstyrelsens beslut från den 14 april 2000 genomfördes vissa ändringar av den ursprungliga gränsen, där gränsen

bland annat bättre anpassades till befintliga bebyggelsegrupper med mera. Även områden inom det generella strandskyddet som antingen redan bebyggs eller i vissa fall som planerades bebyggas undantogs.

Strandskyddsgränserna utgjordes tidigare av beslutsgränser på kartor som har ritats i skala 1:10 000. Detta innebar att strandskyddsgränserna inte alltid var utformade så att de fullt ut svarade mot syftet med en anpassad gräns. De tidigare i kartan fastlagda beslutsgränserna innebar även att gränserna inte förändrades om strandlinjen försköts.

Det föreliggande beslutet innebär istället att strandskyddsgränsen som grundregel anges på ett fast avstånd, 100, 200 eller 300 meter, från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. Resultatet blir en mer konsekvent strandskyddsgräns, som slår vakt om viktiga passager, och som stämmer överens med strandskyddets utformning i övriga delar av länet och landet. Det utvidgade strandskyddet kommer därmed också att ha samma definition som det generella strandskyddet och de kommer därmed att flytta sig lika mycket vid eventuella framtida förändringar av strandlinjen. Kartorna som hör till detta beslut illustrerar (med undantag för de sträckor som nämns i nästa stycke) strandskyddets utbredning i dagsläget, med utgångspunkt från den strandlinje som Länsstyrelsen bedömt gälla för normalt medelvattenstånd.

Detta beslut ändrar inte tidigare upphävande av generellt strandskydd för bebyggelse, vägar med mera. I vissa områden har ytterligare ytor upphävts inom det generella strandskyddsområdet för att vi idag har ett bättre underlag för att göra anpassningarna utifrån och anpassningarna kan därmed göras mer detaljerade. Även nya anpassningar har gjorts i de områden där Länsstyrelsen nu utvidgar strandskyddsområdet. I dessa specialfall fungerar gränsen på kartan även fortsättningsvis som fastlagd beslutsgräns.

Strandskyddets omfattning

Strandskyddsområdet får utvidgas så mycket som är nödvändigt för att säkerställa syftena med strandskyddet, dock högst till 300 meter från strandlinjen. I de flesta särskilt värdefulla strandområden bedömer Länsstyrelsen att ett utvidgat skydd om 200 meter är tillräckligt för att säkerställa skyddets syften. Utvidgat strandskydd om 300 meter bör dock kunna gälla vid kusten, stora sjöar, sjöar nära tätorter samt sjöar med andra synnerligen höga värden för växt- och djurliv och/eller friluftsliv.

I vattenområdet är de biologiska värdena generellt som högst i områden som ligger grundare än 6 meters djup. Vad gäller exploateringstryck så har Länsstyrelsen de senaste åren sett ett ökande intresse för olika typer av exploateringar i/på vattnet, till exempel fisk- och musselodlingar. Den typen av exploateringar hindrar allmänheten från att färdas fritt i/på vattnet. Den påverkar även strandområdenas upplevelsevärden negativt. Länsstyrelsen anser därför att strandområden med höga värden för strandskyddets syften ska omfattas av utvidgat strandskydd även ut över vattenområdet.

Länsstyrelsen anser att det i vissa fall är motiverat att anpassa strandskyddsgränsen efter befintliga bebyggelsegrupper och större vägar och järnvägar som är svåra att passera. Områden som omfattas av tät bebyggelse, samt områden som skärs av från strandområdet av stora och trafikerade vägar och järnvägar har ofta ett begränsat värde för strandskyddets syften, och bör därför inte omfattas av utvidgat strandskydd. I områden med hög bebyggelsegrad och högt exploateringsstryck kan dock ett sådant område fungera som en grön kil för tillgänglighet och växt- och djurliv och därmed vara mycket värdefullt för strandskyddets syften. Därför måste en bedömning göras i varje enskilt fall.

I särskilda fall finns det även inom det generella strandskyddet anledning att göra sådana anpassningar. Med anledning av närheten till vattnet och eventuellt tillkommande bebyggelses privatiserande effekt på kringliggande områden bör dock sådana anpassningar göras mycket restriktivt.

Strandlinjen

Strandskydd räknas från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. I kartorna som bifogas beslutet används en strandlinje från Lantmäteriets fastighetskartas marklinjeskikt från den 21 oktober 2010. Strandlinjen i det skiktet utgör Lantmäteriets tolkning av var strandlinjen går vid normalt medelvattenstånd.

Miljömål

Sveriges riksdag har formulerat 16 miljö kvalitetsmål som ska leda vår strävan att nå en ekologiskt hållbar utveckling. Utvidgningen av strandskyddsområden enligt ovanstående förslag berör miljömålen:

- ”Levande sjöar och vattendrag”, som bland annat innebär att sjöars, stränders och vattendrags stora värden för natur- och kulturupplevelser och friluftsliv ska värnas och utvecklas hänsynsfullt och långsiktigt,
- ”Ett rikt växt- och djurliv”, som bland annat innebär att arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner ska värnas.
- ”Hav i balans samt levande kust och skärgård” som bland annat innebär att kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.

För att uppnå dessa mål är det många gånger angeläget att begränsa exploatering i närheten av sjöar, vattendrag och hav.

Berörda områdens värden

Kustzonen (bilaga 1.1-1.21 och 1.23-1.34)

Norra Bohusläns kust utgörs av ett naturskönt skärgårdslandskap med exponerad ytterskärgård och skyddad, ofta lummig, innerskärgård. Sotenäs kustzon är omväxlande och omfattar fjordsystem med stora djup, grunda

öppna vikar, strandängar och exponerade öar. Många av kommunens mest värdefulla naturområden ligger i kustzonen.

Kustzonen i Bohuslän hyser de artrikaste havsmiljöerna i Sverige. Längs kuststräckan finns vidsträckta grundområden som är biologiskt högproduktiva och utgör uppväxtområden för många kommersiellt viktiga fiskarter. Havsstrandängar, våtmarkskomplex och skär är viktiga miljöer för fågellivet och området rymmer mycket höga ornitologiska värden. Den näringsrika fågelspillningen ger vidare förutsättningar för en frodig flora. I kustzonen finns flera fågelskyddsområden. I Sotenäs ytterskärgård finns även lokaler med knobbsäl.

Stora sammanhängande lövskogsområden utgör habitat för många rödlistade växter och djur. Bohusläns randlövskogar är en biotop med särskilt höga bevarandevärden. Kustnära brynmiljöer, med övergång från busksnår och krattskog i exponerade lägen till den lummiga skogen i dalbottnarna, är ovanligt artrika. Skogarna bildar långsmala stråk längs foten av de skarpa bergsbranterna, och biotopen har stor betydelse för många insekts- och fågelarter.

Kustområdet i norra Bohuslän, där Sotenäs kommun ingår, är ett av de mest besökta friluftsområdena i landet och är även betydelsefullt för internationell turism. Landskapet hyser stora skönhetsvärden och har goda förutsättningar för bad, båtsport, kanoting, fiske, klättring, jakt, löpning, geocaching och andra typer av rörligt friluftsliv. Det finns även gott om anordningar för friluftsverksamhet, såsom vandrarhem, campingplatser, båtuthyrning, marinor samt naturhamnar.

Norra Bohusläns kust är utpekad som särskilt geografiskt område enligt 4 kap. 2 § miljöbalken, där turismens och det rörliga friluftslivets intressen särskilt ska beaktas. Denna typ av utpekade områden kallas för ”nationallandskap”, vilket syftar på att de är unika och värdefulla för hela Sverige och även för övriga Europa. Området är även utpekad som riksintresse för obruten kust enligt 4 kap. 3 § miljöbalken. Sotenäs kustzon är även i sin helhet utpekad som riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Stora delar av kustzonen har även pekats ut som riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken, däribland Ramsvikslandet och Hållö skärgård samt Åbyfjorden.

Bebyggelsegrad och exploateringstryck

Bohuskusten klassas som högexploaterad och enligt Statistiska centralbyrån har det strandnära byggandet vid Bohuskusten ökat under de senaste åren. Enligt rapporten *Exploatering i kustzonen 2013*, Rapportserie nr 2/2014 (Länsstyrelserna) har fastlandsstränderna i kommunen en exploateringsgrad på 37 % inom 100 meter strandzon och 38 % inom 300 meter strandzon. Redan idag är delar av kuststräckan exploaterad i så hög grad att tillgängligheten för allmänheten har begränsats. I vissa områden är det idag inte möjligt för allmänheten att ta sig fram till vattnet. Såväl växt- och

djurliv som upplevelsevärden och övriga värden för besöksnäringen hotas av den ökande exploateringen och privatiseringen av strandområden.

Delområde I – Ramsvikslandet och Hållö skärgård – värdebeskrivning och Länsstyrelsens bedömning (bilaga 1.1-1.10, 1.12-1.15, 1.18-1.21, 1.25-1.29 och 1.31-1.33)

Området sträcker sig från Bottnafjorden i norr till ögruppen Dynabrott i söder, och karaktäriseras av en storslagen landskapsbild med intressant geologi. Exempelvis finns välutbildade glacialsulpturer särskilt åskådliga på Ramsvikslandet och öarna i Hållöskärgården. Området är mycket varierande med bland annat många marina naturtyper och arter. Förutsättningarna för biologisk mångfald är alltså mycket stora. På Flatholmen finns bland annat en population av stinkpadda. Området är rikt på fiskarter och i området finns också flera små öar och skär av stor betydelse för säl eller sjöfågel. Framför allt Soteskären med sitt ostört utvecklade fågelsamhälle och stora fågelkolonier har ett betydande intresse, och utgör även Natura 2000-område.

Området är i sin helhet utpekade som riksintresse för rörligt friluftsliv samt riksintresse för obruten kust enligt 4 kap. 2-3 §§ miljöbalken, samt riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Större delen av området utför även riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken.

Området vid Smögen utgör även riksintresse för kulturmiljövård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken, eftersom det utgör Bohusläns största nu fungerande fiskeläge med fiskauktion, utanför Göteborgsregionen, där bebyggelsen tydligt speglar samhällets utveckling. Sandön, Sandöfjorden och närliggande områden sammanhängande med Smögenön, utgör naturvårdsområde. Området har en intressant geologi och höga värden för friluftslivet.

Även området kring Klevekilen, nära Kungshamn på fastlandet, utgör naturvårdsområde. Även detta område har en intressant geologi, höga värden för friluftslivet, stora ornitologiska värden och ekologiskt känsliga strand- och vattenmiljöer. Området kring Hovenäset i söder är kulturhistoriskt intressant med strandsittarbebyggelse och timrade sjöbodrar.

Ramsvikslandet, inklusive Tryggö, utgör naturreservat och Natura 2000-område till följd av sina höga natur- och friluftsvärden. Landskapet uppvisar en mosaik av vegetationstyper varav de vidsträckta hällmarkerna är de främst utmärkande för området. Den omväxlande topografin och inslaget av kalk har gett förutsättningar för ett rikt växt- och djurliv. Området har en intressant historia och geologi och har stora värden för friluftslivet. Det är ett populärt område för sportfiskare, botanister och fågelskådare. Även Hållöarkipelagen utgör naturreservat till följd av sina värden för växt- och djurliv, friluftsliv och möjligheter till geologiska studier.

Yttre Alvön, vid Bottnafjorden, utgör naturreservat till följd av den rikliga förekomsten av jättegrytor. Ön ligger, tillsammans med närliggande öar, i

ett område som är kulturhistoriskt intressant med rika lämningar från historisk fiskeverksamhet och gravar från forntiden.

Bohus Malmön är ett kulturhistoriskt intressant område med höga värden för friluftslivet. Ön är präglad av bronsåldersrösen på bergshöjderna och stenhuggeriverksamhet. Fiskebosättning finns belagd sedan 1500-talet. På ön finns motions- och vandringsleder och gott om fornlämningar och kulturminnen. Även området kring Långö är kulturhistoriskt intressant med tomtningar och andra lämningar från fiske- och stenbrottsverksamhet.

Flera områden har pekats ut som regionalt värdefulla odlingslandskap med höga natur- och kulturvärden, bland annat kring Skärholme lera längst in i Bottnafjorden, kring Vikefjorden söder om Bovallstrand, på Ramsvikslandet samt kring Klevekilen och Håle kile. Delar av områdena har även pekats ut i Länsstyrelsens ängs- och betesmarksinventering.

Längs den aktuella kuststräckan finns också ett flertal områden med värdefull lövskog, bland annat kring Vikefjorden söder om Bovallstrand, kring Hunnebo lera samt vid Håle kile. Vissa av skogsområdena utgör även nyckelbiotoper och/eller områden med särskilda naturvärden utpekade av Skogsstyrelsen.

Bebyggelsegraden i strandzonen är hög i området, och bebyggelsestrycket är fortsatt högt. I många områden finns samlad bebyggelse som sträcker sig hela vägen fram till vattnet där strandskyddet sedan tidigare är upphävt. I områden med tät bebyggelse har strandskyddet ofta förlorat i värde till följd av bebyggelsen. Ett utvidgat strandskydd är sällan motiverat här och Länsstyrelsen har därför i sådana områden använt bebyggelsegränsen som avgränsning för strandskyddet. Detsamma gäller för vissa större vägar, som fungerar som en barriär i landskapet och gör det svårt att ta sig fram till vattnet. Det finns även en del större, sammanhängande, oexploaterade områden som, med hänsyn till den höga bebyggelsegraden i övrigt samt det fortsatt höga exploateringsstrycket, är mycket värdefulla med avseende på strandskyddets syften, bland annat på Ramsvikslandet och Tryggö, Sandön och Grindholmen samt norra och nordvästra Bohus Malmön.

Dessa områden omfattas i stor utsträckning av utvidgat strandskydd sedan tidigare och i vissa fall även av andra områdesskydd (dock inte med fullt ut samma skydd som strandskyddet innebär). Mindre strandområden, men ändå betydelsefulla som oexploaterade kilar och passager i den täta bebyggelsen, finns bland annat vid Skärholme lera och Gröne backe vid Bottnafjorden, vid Gullvik samt området kring Vikefjord vid Bovallstrand, vid Amunddal norr om Hunnebostrand samt kring Hunnebo lera, vid Sotenäs camping i Långevik, kring Smögen, vid Tångarna, väster om Fisketången och vid Vägga intill Kungshamn, kring Klevekilen och Lerdalsbukten vid Hovenäset, vid Kärrsudden och vid Gorrevik intill Örnefjorden, samt vid Torsvik och på östra delen av Bohus Malmön.

Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd i enlighet med kartorna till detta beslut, med hänsyn till de höga värdena och det höga exploateringsstrycket, är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften inom området.

Delområde II – Åbyfjorden – värdebeskrivning och Länsstyrelsens bedömning (bilaga 1.11, 1.16-1.17, 1.22-1.23 och 1.30)

Området sträcker sig från Stranderäng längst in i Åbyfjorden till utloppet vid Bredungen och karaktäriseras av ett naturskönt, och bitvis dramatiskt, fjordlandskap med höga värden för friluftslivet.

Området utgör Natura 2000-område och är i sin helhet utpekade som riksintresse för rörligt friluftsliv samt riksintresse för obruten kust enligt 4 kap. 2-3 §§ miljöbalken samt riksintresse för naturvård och friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken.

Åbyfjorden-Bärfendalen är, tillsammans med Brofjorden och Brodalen, den enda landform med fjord jämte fjorddal. De geologiska strukturerna är tämligen orörda av mänskliga ingrepp och därmed av instruktivt morfologiskt värde. Åbyfjorden saknar egentlig tröskel och är till större delen relativt grund. Dess lerbotten och berggrundsformer är av stort geovetenskapligt intresse. De innersta delarna utgörs av grunda och långsträckta ler- och sandbottnar som omges av salta strandängar. Området är viktigt som häck- och övervintringsplats för sjöfågel och vadare, och utgör fågelskyddsområde. Bärfendalsälvens mynning ger upphov till en mindre estuarietbildning. Fjorden med strandområden utgör ett naturskönt område med stora friluftsvärden. Dess marskstränder och skogsområden är värdefulla för växt- och djurlivet. Fjorden är i sin helhet viktig för fiskreproduktionen.

Bua Hed, i områdets södra del, utgör naturreservat till följd av sina höga natur- och friluftsvärden. Området karaktäriseras av bergskullar och sandiga marker med hedvegetation samt marina miljöer med ålgräsängar. Området är ett populärt besöksmål och har en vacker landskapsbild.

Området kring Åby och Nordens ark utgör naturvårdsområde till följd av sina höga natur-, kultur- och friluftsvärden. Området rymmer en turistattraktion och är naturskönt. Det karaktäriseras av bruten terräng med utblickar över det dramatiska fjordlandskapet. Fornlämningar och säteribyggnader bidrar till de kulturhistoriska värdena.

Flera områden har pekats ut som regionalt värdefulla odlingslandskap med höga natur- och kulturvärden, bland annat området kring Stranderäng längst in i fjorden, kring Åby, Stensjö samt kring Risdals bukt och Risö. Delar av områdena har även pekats ut i Länsstyrelsen ängs- och betesmarksinventering.

Längs den aktuella kuststräckan finns också ett flertal områden med värdefull lövskog, bland annat vid Rundsbacken, Strandhagen, Åby, Röd

och Rödsberget, Hjälsängen, Näseberget och Stensjö, kring Risdalsbukten samt vid Skyggeberget vid Rörviks bukt. Vissa av skogsområdena utgör även nyckelbiotoper och/eller områden med särskilda naturvärden utpekade av Skogsstyrelsen.

Bebyggelsegraden i strandzonen är bitvis hög i området, och bebyggelsestrycket är fortsatt högt. I några områden finns samlad bebyggelse som sträcker sig hela vägen fram till vattnet där strandskyddet sedan tidigare är upphävt. I områden med tät bebyggelse har strandskyddet ofta förlorat i värde till följd av bebyggelsen. Ett utvidgat strandskydd är sällan motiverat här och Länsstyrelsen har därför i sådana områden använt bebyggelsegränsen som avgränsning för strandskyddet. Detsamma gäller för vissa större vägar som fungerar som barriärer i landskapet och gör det svårt att ta sig fram till vattnet. Det finns även en del större, sammanhängande, oexploaterade områden som, med hänsyn till den höga bebyggelsegraden i övrigt samt det fortsatt höga exploateringsstrycket, är mycket värdefulla med avseende på strandskyddets syften, bland annat vid Rödsberget, Näseberget, sträckan mellan Varpet och Risdal samt vid Bua hed.

Dessa områden omfattas i stor utsträckning av utvidgat strandskydd sedan tidigare och i vissa fall även av andra områdesskydd (dock inte med fullt ut samma skydd som strandskyddet innebär). Mindre strandområden, men ändå betydelsefulla som oexploaterade kilar och passager i den täta bebyggelsen, finns bland annat kring Bärfendalsälvens utlopp längst in i Åbyfjorden, vid Rödsliden samt kring Stensjöbukten och Amhult.

Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd i enlighet med kartorna till detta beslut, med hänsyn till de höga värdena och det höga exploateringsstrycket, är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften inom området.

Länsstyrelsens sammanfattande bedömning för kustzonen

Kustzonen hyser unika värden för såväl växt- och djurlivet som för det rörliga friluftslivet. Exploateringsstrycket är fortsatt mycket högt i hela området, och förväntas öka ytterligare med en ökande turism.

Många av värdena som finns längs kusten är beroende av att området som helhet bevaras. Exploatering av mindre markområden som synes vara mindre värdefulla i dagsläget leder på sikt till en betydande fragmentering av strandområdet som påverkar både allemansrättslig tillgång och växt- och djurlivet i strandområdet. Länsstyrelsen anser därför att det är viktigt att stora sammanhängande områden bevaras och ett maximalt utvidgat strandskydd på 300 meter är då motiverat.

I områden med tät bebyggelse har strandskyddet ofta förlorat i värde till följd av bebyggelsen. Ett utvidgat strandskydd är sällan motiverat här. I sådana områden är det lämpligt att använda bebyggelsegränsen som avgränsning för det utvidgade strandskyddet. Detsamma gäller för större vägar, som fungerar som en barriär i landskapet och gör det svårt att ta sig

fram till vattnet, samt vissa verksamhetsområden. Länsstyrelsen har inom området anpassat det utvidgade strandskyddet till befintlig bebyggelse, vägar och järnvägar, i enlighet med bilagda kartor, i de lägen då området bakom dessa etableringar inte behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften.

I vissa områden inom det generella strandskyddet, i anslutning till områden som sedan tidigare undantagits från strandskydd, är marken så exploaterad att strandskyddet helt förlorat sitt värde. Här anser Länsstyrelsen att det i vissa fall finns anledning att upphäva begränsade delar av det generella strandskyddet i enlighet med bilagda kartor, då områdena uppenbart saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften. Inom Sotenäs kustzon är det del av fastigheten Tryggö 1:7 som berörs, se kartbilaga 1.14.

Sammanfattningsvis anser Länsstyrelsen att exploatering vid kusten, även utanför hundrameterzonen, medför negativ påverkan på växt- och djurlivet, upplevelsevärdena samt möjligheterna till rörligt friluftsliv i området. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd upp till 300 meter är nödvändigt i de delar som framgår av bilagda kartor, för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i kustzonen och bevara de för strandskyddets syften värdefulla områden som ännu inte har tagits i anspråk för bebyggelse.

Germunneröd vatten (bilaga 1.16)

Germunneröd vatten är beläget i kommunens södra del och omges av gamla åkrar, slåttervall och skog. Hela området utgör ett värdefullt och tilltalande odlings- och beteslandskap. Vid sjöns nordöstra strand ligger en, efter bohusslänska förhållanden, mycket stor, väl bevarad och betad sötvattensstrandäng. Sjön med omgivning är av stor betydelse för fågellivet. Bland häckande fåglar som är beroende av fortsatt hävd kan nämnas rödbena, tofsvipa och enkelbeckasin.

Sjön med strandområden ligger inom ett större område som har pekats ut som riksintresseområde enligt 4 kap. 2 och 3 §§ miljöbalken, där turism och rörligt friluftsliv särskilt ska värnas. Området är även utpekad som riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Sjön ligger också inom ett stort område som omfattas av regional bevarandeplan för odlingslandskapet, vilket visar på att området är värdefullt för såväl friluftslivet som djur- och växtlivet.

Länsstyrelsens bedömning

Germunneröd vatten med strandområden hyser höga upplevelsevärden samt värden för friluftslivet och för växt- och djurlivet. Tillkommande bebyggelse, även utanför hundrameterzonen, skulle medföra negativ påverkan på fågellivet samt övrigt växt- och djurliv, upplevelsevärdena och allmänhetens möjligheter till friluftsliv kring sjön. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön, utan anpassningar eller undantag, är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Det generella strandskyddets utbredning kring sjön förändras inte av detta beslut.

Långöns vatten (bilaga 1.22 och 1.23)

Långöns vatten är beläget strax söder om väg 171. Omkringliggande landskap utgörs av odlingsmarker med hägnader, betade lövöar, odlingsrösen, strandängar och små öppna betesytor. I den västra delen av sjön finns en betad strandäng. Sjön och dess omgivning hyser stora värden för fågellivet, med arter som bland annat hämpling, sävsparv och rörsångare.

Sjön med strandområden ligger inom ett större område som har pekats ut som riksintresseområde enligt 4 kap. 2 och 3 §§ miljöbalken där turism och rörligt friluftsliv särskilt ska värnas.

Länsstyrelsens bedömning

Långöns vatten med strandområden hyser höga värden för friluftslivet, fågellivet och övrigt växt- och djurliv. Exploatering i detta område, även utanför hundrameterzonen, skulle innebära negativ påverkan på allmänhetens möjligheter till ett rörligt friluftsliv, upplevelsevärdena och naturvärdena. Länsstyrelsen bedömer därför att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften vid sjön.

För Långöns vatten har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig väg 171, i enlighet med bilagda kartor, då området bakom denna etablering saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte heller utvidgats runt hela sjön på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 14 april 2000) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

Det generella strandskyddets utbredning kring sjön förändras inte av detta beslut.

Tåsteröds stora vatten (bilaga 1.34 och 1.35)

Tåsteröds stora vatten gränsar till Tanums kommun i norr och Munkedals kommun i öster. Sjön ligger i ett mycket vackert havslandskap, med ljunghedar och odlingsmarker, och har ett värdefullt växt- och djurliv. Sjön med strandområden, med sitt kustnära läge, hyser också mycket höga värden för det rörliga friluftslivet.

Tåsteröds stora vatten ligger inom ett område som är utpekats som riksintresse för både naturvård och friluftsliv (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken). Sjön med strandområden ligger också inom ett större område som har pekats ut som riksintresseområde enligt 4 kap. 2 och 3 §§ miljöbalken där turism

och rörligt friluftsliv särskilt ska värnas. Ytvatten från sjön tas till dricksvatten av Sotenäs kommun.

Länsstyrelsens bedömning

Tåsteröds stora vatten med strandområden har höga värden för såväl det rörliga friluftslivet som för växt- och djurlivet. Tillkommande exploatering kring sjön, även utanför hundrameterzonen, skulle innebära negativ påverkan på upplevelsevärdena, naturvärdena och möjligheterna till rörligt friluftsliv kring sjön. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön, inom Sotenäs kommun, är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För Tåsteröds stora vatten har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse med mera i enlighet med bilagda kartor, då den yta som dessa etableringar upptar, och ibland även området bakom dessa, saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte heller utvidgats runt hela sjön på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 14 april 2000) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

Det generella strandskyddets utbredning kring sjön förändras inte av detta beslut.

Önna vatten (bilaga 1.22 och 1.29)

Önna vatten är beläget mitt i kommunen. Önna vatten består av två mindre sjöar. En stor del av sjöarna omges av en fin och högt klassad sötvattensstrandäng med en rik flora. Här växer flera rödlistade arter, däribland fältgentiana, kustgentiana och kvällsmaskros, som är starkt hotade. I anslutning till strandängen finns ett välbetat och skalgrusrikt parti som är att karaktärisera som öppen hagmark. Önna vattens stränder är av stor betydelse för fågellivet.

I direkt anslutning till Önna vatten ligger Sotenäs golfbana. Områdets värden för rekreation och friluftsliv är stora. Planer finns på nya bostäder söder om golfbanan. Väster om Önna vatten passerar väg 870. I tidigare beslut har strandskyddsområdet begränsats till att i princip följa väg 870 kant.

Länsstyrelsens bedömning

Önna vatten med strandområden har höga upplevelsevärden och värden för såväl friluftslivet som för växt- och djurlivet. Tillkommande bebyggelse, även utanför hundrameterzonen på samma sida om väg 870 som sjöarna ligger, skulle medföra negativ påverkan på fågellivet samt övrigt växt- och djurliv, upplevelsevärdena och allmänhetens möjligheter till friluftsliv kring sjön. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjöarna, men enbart öster om väg 870, är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För Öнна vatten har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig väg 870, i enlighet med bilagda kartor, då området bakom denna etablering saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte heller utvidgats runt hela Öнна vatten på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 14 april 2000) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

Det generella strandskyddets utbredning kring Öнна vatten förändras inte av detta beslut.

Bemötande av inkomna yttranden

Med anledning av regeringens bedömning att Länsstyrelsen inte har juridisk möjlighet att ändra i de delar av tidigare beslut om strandskydd i Sotenäs kommun från den 14 april 2000 som rör upphävande av generell strandskydd, har Länsstyrelsen anpassat det nu föreliggande beslutet efter de nya förhållandena. I några områden där det generella strandskyddet tidigare har upphävts överväger Länsstyrelsen hemställa hos regeringen om ändring av beslutet, så att generellt strandskydd åter gäller. Detta gäller områden med synnerliga värden med avseende på strandskyddets syften där ett sammanhängande strandskydd i framtiden är en nödvändighet för att värdena långsiktigt ska kunna säkerställas.

Länsstyrelsens generella princip är att inte göra justeringar för kommande bebyggelse, såsom utvecklingsområden i översiktsplan (ÖP). Planeringen i ÖP är fortfarande översiktligt och odetaljerad och man kan ännu inte säga säkert att det blir en utbyggnad på den plats och i den utformning man har tänkt. Frågan får istället hanteras i en detaljplaneprocess då en vägning görs mellan strandskyddets värden å ena sidan, och exempelvis allmänhetens nytta av en exploatering för infrastruktur, nya bostäder, en småbåtshamn etc. å andra sidan. Länsstyrelsen vill dock särskilt poängtera att det nya strandskyddet inte ska betraktas som ett absolut hinder för utveckling i de områden där det läggs på. Även fortsättningsvis finns det möjlighet till dispens från förbudet för exempelvis komplementbyggnader alternativt att strandskyddet upphävs i samband med ett detaljplanearbete för exempelvis infrastrukturprojekt, tätortsutveckling eller turismsatsningar som ej kan ske utanför området.

Kommunens förslag till ny strandskyddsgräns bland annat vid Åbyfjorden följer till stor del tidigare beslut om strandskyddsgränser. Länsstyrelsen anser i dagsläget inte att det tidigare beslutets strandskyddsgräns är väl motiverad i alla områden. Den är för odetaljerat dragen för att följa fysiska företeelser i naturen vilket var syftet med att ha en anpassad strandskyddsgräns från början. I vissa delar av dessa områden har Länsstyrelsen justerat strandskyddets utbredning med anledning av regeringens ställningstagande, som redovisats ovan. Länsstyrelsen anser i

övrigt att om det inte finns någon lämplig fysisk företeelse i naturen att följa så bör gränsen istället anges som ett fast avstånd från strandlinjen.

Vad gäller kommunernas önskemål om en övergångsbestämmelse för meddelade bygglov och förhandsbesked så har Länsstyrelsen inte möjlighet att besluta om en sådan. Det är i så fall upp till lagstiftaren att göra, och det har man inte gjort. Länsstyrelsens princip är att där strandskyddet utvidgas jämfört med dagsläget så undantas nyligen avstyckade fastigheter för bostadsändamål.

Länsstyrelsen är medveten om behovet av en översyn även av mindre sjöar och vattendrag i länet. Resurserna har dock inte räckt till för att göra detta i det här projektet. Länsstyrelsen noterar kommunernas synpunkter för framtiden.

Anledningen till att Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandskydd behövs vid Sotenäs kuststräcka samt vid några insjöar är att Bohuslän är ett av Sveriges mest värdefulla områden med avseende på strandskyddets värden, det vill säga rörligt friluftsliv samt växt- och djurliv. Det finns många motstående intressen i området och därför är det viktigt att man långsiktigt hushållar med denna unika markresurs. Den vackra och tillgängliga naturen är en av Sveriges största tillgångar, både för de som bor här och för de som kommer hit som turister. En förutsättning för detta är dock att det enskilda intresset av att bebygga mark måste stå tillbaka för det allmänna intresset av långsiktigt tillgängliga strandområden för allmänhet och för växt- och djurliv.

En nekad strandskyddsdispens ger ingen omedelbar rätt till ersättning för markägaren. Om pågående markanvändning avsevärt försvåras ska markägaren, enligt bestämmelserna om egendomsskydd i 2 kap. 15 § regeringsformen, tillförsäkras ersättning. Byggnader, anläggningar, anordningar och åtgärder som behövs för de areella näringarna är undantagna från förbuden i strandskyddet. Avsikten med det undantaget är att strandskyddet inte ska inkräkta på egendomsskyddet genom att förhindra pågående markanvändning.

Vad gäller frågan om strandskyddets försvårande för jordbruket vill Länsstyrelsen påpeka att strandskydd inte begränsar rätten att bruka mark så som den hittills har brukats. I miljöbalken 7 kap. 16 § finns bestämmelser om undantag för areella näringar. Om jordbruket inte bedrivs i tillräckligt stor omfattning för att omfattas av undantagen får dispens sökas för exempelvis nya stängsel och ekonomibyggnader. Länsstyrelsen och kommunen är väl medvetna om att djurhållning i många fall är positivt för strandskyddets syften, eftersom det bland annat bidrar till att hålla markerna öppna. Detta är något som vägs in i dispensprövningen.

Även mark som idag synes ha begränsade naturvärden kan vara viktig för strandskyddets syften, exempelvis jordbruksmark och skogsområden där skogsbruk bedrivs idag. Strandskydd är ett övergripande skydd som måste

ses i ett större geografiskt perspektiv samt i ett längre tidsperspektiv. Många av värdena som finns längs kusten, och även kring andra sjöar, är beroende av att området som helhet bevaras. Exploatering av mindre markområden som synes vara mindre värdefulla i dagsläget leder på sikt till en betydande fragmentering av strandområdet som påverkar både allemansrättslig tillgång och växt- och djurlivet i strandområdet. P-platser, hamnområden och bryggor är områden som idag är tillgängliga för allmänheten. Om strandskyddet tas bort i dessa områden finns risk att de bebyggs eller på annat sätt privatiseras så att allmänheten inte längre har tillträde. Strandskydd hindrar inte normalt användande samt underhåll av anläggningarna.

Det beslut att upphäva och återförvisa ärendet till Länsstyrelsen som regeringen fattade den 9 juni 2016 togs på formella grunder. Regeringen pekar på att Länsstyrelsen inte kan stödja sig på den paragraf som avser utvidgning av strandskydd för att utvidga strandskyddet i ett område där generellt strandskydd tidigare upphävts. Regeringen har inte tagit ställning till om de områden som Länsstyrelsen föreslagit för utvidgat strandskydd behövs för att säkerställa strandskyddets syften eller ej. Länsstyrelsen har i de flesta fall inte heller ändrat inställning till områdenas värden för strandskyddet och vidhåller därför att utvidgning behövs i dessa områden.

När det är så stort antal markägare, och andra rättighetshavare, som berörs använder Länsstyrelsen kungörelsedelgivning, det vill säga annonserar i tidningar om att ett nytt förslag finns och att allmänheten får yttra sig över detta. Länsstyrelsen har följt de bestämmelser i förordningen (1998:1252) om områdesskydd samt delgivningslagen som gäller för delgivning av den här typen av förslag till beslut. Att hitta och meddela alla sakägare personligen har tyvärr inte varit praktiskt möjligt i projektet.

Att även positiva yttranden har kommit in stärker Länsstyrelsens uppfattning att strandskyddet är viktigt för att långsiktigt säkerställa det allmänna intresset av allemansrättslig tillgång till strandområden och bevarande av livsvillkor för växt- och djurliv.

Intresseprövning

Föreslagna utvidgningar av strandskyddsområden omfattar sådana områden som idag har, eller inom överskådlig framtid kan väntas få, mycket höga värden för allmänhetens friluftsliv och/eller för växt- och djurlivet. Ett utvidgat strandskydd är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa syftena med strandskyddet i dessa områden. Detta medför vissa inskränkningar i användningen av mark och vatten. Anpassningar av strandskyddsgränsen har dock gjorts för befintliga bebyggelsegrupper, vägar med mera i området mellan 100 och 300 meter från stranden, där de värden strandskyddet syftar till att skydda redan har förlorat i betydelse. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att beslutet om utvidgning av strandskyddsområdet inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Kungörelse

Beslutet ska, tillsammans med ett antal andra kommunvisa beslut, kungöras i Post- och inrikes tidningar, länets författningssamling samt i Bohusläningen, Göteborgs-Posten och Lysekilsposten.

Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen var införd i ortstidning enligt 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se under upplysningar nedan.

I detta ärende har länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat och landskapsarkitekt John Dagobert har varit föredragande. I ärendets handläggning har även avdelningschef Sven Swedberg och länsjurist Anna Roslund deltagit.

Lisbeth Schultze

John Dagobert

Upplysningar

Så här överklagar du Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos regeringen. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar du med vanlig post är adressen Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till regeringen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Är du osäker på när tiden går ut kan du kontakta Länsstyrelsen.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur du anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Detta beslut påverkar inte tidigare beslut om upphävande av strandskydd som fattats i samband med fastställelse eller antagande av detaljplaner eller områdesbestämmelser. Det påverkar inte heller de områden som var planlagda då strandskydd infördes den 1 juli 1975, som enligt 10 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken ska vara undantagna från strandskydd så länge inte annat bestäms.

Strandskydd inträder enligt 10 a § lagen om införande av miljöbalken, då en generalplan, stadsplan eller byggnadsplan upphävs eller ersätts med en ny detaljplan. Detta gäller även när en detaljplan för ett område som tidigare har omfattats av en fastställd generalplan, stadsplan eller byggnadsplan upphävs eller ersätts av en ny detaljplan.

För områden där strandskyddet upphävts vid planläggning anges det i 7 kap. 18 g § miljöbalken att strandskydd återinträder om en detaljplan eller områdesbestämmelser upphävs eller ersätts med en ny detaljplan.

I de fall anpassningar av strandskyddsgränsen har gjorts med hänsyn till befintliga bostadstomter är den nya gränsen i de flesta fall avsedd att följa fastighetsgränserna. I de fall fastighetsgränsen är felaktigt inlagd i kartan är det den faktiska fastighetsgränsen som ska vara vägledande för tolkningen av var strandskyddsgränsen går.

Strandskyddet innebär bland annat förbud mot nybyggnation och gäller vid sidan av plan- och bygglagen. Beslutet innebär i vissa områden att strandskydd införs där strandskydd idag inte gäller. För att utnyttja ett gällande bygglov behövs då även dispens från strandskyddet.

Vid sidan av strandskyddsbestämmelserna gäller annan lagstiftning som vanligt. Den som har för avsikt att vidta åtgärder inom strandskyddat område och därför planerar att söka dispens för det, kan även behöva tillstånd enligt andra bestämmelser.